

Från: Maria Löfgren [mailto:maria.lofgren@vbm.se]
Skickat: den 22 oktober 2014 17:01
Till: Jacobsson Joacim; sara.ward@umea.se
Ämne: Samrådsyttrande Vindkraft Holmön, f.k.

Detta skickades till Gröna Holmön AB i går.
Vi vill gärna att det även registreras som en inkommande handling hos er.

m v h
Maria Löfgren
Västerbottens museum

DNR 601 / 14

ERT DNR

DATUM 2014-10-21

Gröna Holmön AB
Öllerskatavägen 14
918 03 Holmön

Yttrande

Vindkraft på Holmön och Ängesön (samråd 26 sept-21 oktober 2014)

Synpunkter avseende konsekvenser för kulturmiljöer och landskapsbild.

Det förslag som nu är ute på samråd är en vidareutveckling av tidigare förslag från Slitevind AB på vindkraftsutbyggnad på Holmöarna.

Västerbottens museum medverkade i den tidigare processen med en kulturmiljöutredning där de planerade vindkraftverkens påverkan på kulturmiljön beskrevs och analyserades. Utredningen (daterad 2012-10-07) är utlagd i sin helhet och utan ändringar på holmöportalen www.holmon.com som en del av samrådsunderlaget.

I det aktuella utbyggnadsförslaget har vindkraftverken på Holmöns västra sida utgått. På Holmön östsida och på Ängesön är antalet verk i stort sett samma som tidigare men med vissa justeringar av verkens placering och höjd som nu är 20 meter högre (navhöjd) än i det förslag som museet tog ställning till i utredningen. Dessa ändrade förutsättningar innebär att flera av våra tidigare bedömningar inte längre är aktuella eller har samma relevans. För att bli trovärdigt borde museet därför beretts möjlighet att göra om eller revidera utredningen i lämplig omfattning.

I den broschyr som har skickats ut finns en sammanfattning av vindkraftsutbyggnadens påverkan och konsekvenser ur olika aspekter. De aspekter som närmast berör vårt sakområde är kulturmiljö men också landskapsbild liksom ett stycke som behandlar ljud och skuggor. Kommentarer till dessa följer nedan, i nämnd ordning:

Kulturmiljö

”Landskapsbilden kommer att påverkas måttligt, genom att vegetation, byggnader och andra objekt i synfältet skymmer och minskar skalan på vindkraftverken”

Kommentar: Här omtolkas museets tidigare bedömningar summariskt och utan djupare analys. I några fall har verken flyttats längre bort från bybebyggelsen men då verken blir betydligt högre torde synligheten och påverkan bli minst densamma som i tidigare utbyggnadsförslag. Att verken har flyttats längre åt öster medför också en betydligt påtagligare och större negativ påverkan på utblickarna från detta håll.

Västerbottens museum

Box 3183

SE-903 04 Umeå

Besöksadress: Gammlia

Telefon (vx) +46 (0)90-
16 39 00

Fax +46 (0)90-77 90 00

Organisationsnr: 556534-
0527

info@vbm.se

www.vbm.se

Kulturmiljöer där det utställda förslaget bedöms medföra fortsatt eller i vissa fall ökad negativ påverkan än vad vi tidigare har bedömt är:

Stora Fjäderägg (kulturmiljö av riksintresse) – i museets utredning menade vi att vindkraftverken efter hela Holmöns östra sida blir mycket synliga och skulle reducera upplevelsen av att befinna sig i en tidsmässigt ålderdomlig miljö. Med högre verk som placeras närmare stranden blir de negativa effekterna ännu större än vad som tidigare har framgått.

Fiskebastur på Östra sidan – Även här torde upplevelsevärdet påverkas i än högre grad då öarna i sig saknar vegetation som kan skymma verken.

Kyrkbacken (del av Holmöns by, kulturmiljö av riksintresse) - Enstaka vindkraftverk i den norra gruppen kan bli synliga mellan träd eller genom avlövade lövträd från platser på kyrkogården. På fotomontaget från uppfarten till kyrkan är ett kraftverk väl synligt och torde bli påtagligt även närmare kyrkan och på kyrkogården. Då det är en kulturmiljö (lagskyddad) som förknippas med stillhet och ro skulle närheten av ett vindkraftverk innebära ett stort intrång.

Centrala byn och Halla (del av Holmöns by, kulturmiljö av riksintresse) – även om verken placeras på längre avstånd från bebyggelsen blir upplevelsen densamma eftersom de blir betydligt högre. Här kvarstår därför vår tidigare bedömning att kraftverken får en stor negativ påverkan och effekt på bebyggelsemiljön.

Gäddbäckssundet - detta är en viktig historisk plats med gamla fiskebodas som ännu är i bruk. Här skulle redan de lägre kraftverken bli mycket synliga och de högre ännu påtagligare, vilket tydligt framgår av de nya fotomontagen.

Byviken – påverkan och konsekvenserna för kulturmiljön har tidigare bedömts som måttliga. Denna bedömning kvarstår även om något verk kan komma att framträda tydligare.

Sörsundet – påverkan och konsekvenserna för kulturmiljön har tidigare bedömts som måttliga. Denna bedömning kvarstår även om de högre verken kan komma att framträda tydligare.

Landskapsbilden

I detta stycke (sid 9) framgår att ”från fastlandet och havet kommer vindkraftverken att uppfattas som stora i relation till Holmöarnas flacka profil. Även på nära håll kommer de att ge ett betydande intryck”.

Kommentar: I värderingen av kulturmiljöer är det inte endast direkt åverkan eller påverkan som ska bedömas. Här är upplevelsevärdet en väsentlig, ja t o m avgörande, faktor. Stora förändringar av landskapet påverkar kulturmiljöerna negativt. Om vindkraftverken av somliga uppfattas positivt på grund av eventuella förmodade kringeffekter så minskar detta inte skadorna på en kulturmiljö där upplevelsen av miljön har reducerats. Skadan som har uppstått finns där ändå och blir inte mindre för att andra värden har tillförts.

Ljud och skuggor

Ljud och skuggeffekter är ytterligare faktorer som påverkar kulturmiljöernas upplevelsevärde. Eftersom Holmön har karaktären av ett småskaligt förindustriellt kulturlandskap med bonde- och fiskekultur som bas, är det raka motsatsen till industrimiljöer eller stadsmiljöer med larmande ljud och ljusstryck. Under denna rubrik framförs att gällande riktvärden ska klaras för den närmaste bebyggelsen. Vad som inte framgår är att flera av de utpekade värdefulla kulturmiljöerna, t ex Stora Fjäderägg, kommer att påverkas och störas genom att ljudnivåerna över öppet vatten förstärks.

Sammanfattning

Vi menar att vindparksetableringens negativa påverkan och effekter på kulturmiljöerna inte framkommer tydligt i samrådsunderlaget. Slutsatserna är summariska och tenderar ofta att framhäva positiva effekter som inte överensstämmer med museets bedömning.

VÄSTERBOTTENS MUSEUM

Maria Löfgren

BYGGNADSANTIKVARIE

För kännedom: Länsstyrelsen i Västerbotten
Umeå kommun